Chiến dịch 500 ngày đêm tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ: Cơ sở thực tiễn góp phần bảo vệ chân lý lịch sử và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch

500-day-and-night campaign to search and collect the remains of fallen soldiers: A practical foundation for upholding historical truth and countering wrong and hostile views

TS. ĐINH THỊ THANH TÂM
Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: minhtambctt@gmail.com

Ngày nhận bài: 21/7/2026 Ngày phản biện: 15/8/2026 Ngày chấp nhận đăng: 20/9/2026
Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Lý luận chính trị

Tóm tắt: *"Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" là hoạt động chính trị - xã hội có ý nghĩa đặc biệt sâu sắc, thể hiện trách nhiệm, đạo lý và lòng biết ơn của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với những người đã hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Không chỉ mang ý nghĩa tri ân, chiến dịch còn là minh chứng sinh động cho truyền thống "Uống nước nhớ nguồn", bản chất nhân văn của chế độ xã hội chủ nghĩa và sự tiếp nối ký ức lịch sử dân tộc Việt Nam trong thời đại mới. Thông qua phân tích thực tiễn triển khai chiến dịch trên cả nước, bài viết khẳng định: Mỗi hài cốt liệt sĩ được tìm thấy là một chứng tích lịch sử không thể phủ nhận về cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đồng thời, bài viết tập trung phản bác các luận điệu xuyên tạc lịch sử, qua đó góp phần bảo vệ chân lý lịch sử và củng cố nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.*
Từ khóa: *Chiến dịch 500 ngày đêm; hài cốt liệt sĩ; tri ân; chân lý lịch sử; nền tảng tư tưởng của Đảng; quan điểm sai trái.*

Abstract: *The "500-day-and-night campaign to intensify the search, collection, and identification of martyrs' remains" is a political and social initiative of profound significance, demonstrating the responsibility, moral commitment, and gratitude of the Party, the State, and the Vietnamese people toward those who sacrificed their lives for the independence and freedom of the Fatherland. Beyond its significance as an act of remembrance and gratitude, the campaign is also a vivid manifestation of the tradition of "remembering the source when drinking water," the humanistic nature of the socialist system, and the continuation of Vietnam's national historical memory in the new era. Through an analysis of the campaign's implementation nationwide, the article affirms that each set of martyrs' remains found is an undeniable historical testament to the struggle for national liberation under the leadership of the Communist Party of Vietnam. At the same time, the article focuses on refuting distorted interpretations of history, thereby contributing to safeguarding historical truth and consolidating the Party's ideological foundation today.*
Keywords: *500-Day-and-Night Campaign; martyrs' remains; remembrance and gratitude; historical truth; the Party's ideological foundation; wrong viewpoints.*

1. Đặt vấn đề

Có những cuộc hành quân không tiếng súng nhưng khiến hàng triệu trái tim lặng đi vì xúc động. Giữa những cánh rừng già heo hút, nơi biên giới xa xôi hay dưới những lớp đất đã ngủ yên hàng chục năm, từng đoàn cán bộ, chiến sĩ vẫn lặng lẽ cuốc từng nắm đất, nâng niu từng di vật để tìm lại đồng đội. Có những người mẹ tóc đã bạc trắng vẫn ngóng chờ một cái tên được gọi sau hơn nửa thế kỷ, có những gia đình chưa bao giờ thôi thắp những nén tâm hương, thôi nguyện cầu với niềm hy vọng người thân của mình sẽ một ngày được "trở về" bên gia đình. "Chiến dịch 500 ngày đêm" huy động toàn lực trên phạm vi cả nước để tìm kiếm, quy tập khoảng hài cốt liệt sĩ vì thế không đơn thuần là một nhiệm vụ chính trị hay hoạt động đền ơn đáp nghĩa, mà còn là hành trình đi tìm ký ức của dân tộc, hành trình nối dài đạo lý "Uống nước nhớ nguồn" thiêng liêng của nhân dân Việt Nam.

Sau chiến tranh, có những quốc gia chọn cách khép lại quá khứ để bước tiếp về phía trước, nhưng Việt Nam chưa bao giờ cho phép mình lãng quên những người đã ngã xuống vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. Hơn nửa thế kỷ đã trôi qua kể từ những năm tháng chiến tranh khốc liệt nhất, những cuộc tìm kiếm hài cốt liệt sĩ vẫn chưa từng dừng lại. Điều đó cho thấy, trong chiều sâu văn hóa và bản chất của chế độ ta, sự tri ân không phải là khẩu hiệu nhất thời mà là trách nhiệm chính trị, đạo lý xã hội và mệnh lệnh từ trái tim của cả dân tộc. Mỗi hài cốt liệt sĩ được tìm thấy hôm nay không chỉ giúp khép lại nỗi đau của một gia đình, mà còn góp phần làm đầy thêm ký ức lịch sử của dân tộc Việt Nam anh hùng.

Trong bối cảnh hiện nay, khi các thế lực thù địch không ngừng gia tăng các hoạt động xuyên tạc lịch sử chiến tranh cách mạng, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, bóp méo giá trị của sự hy sinh và gieo rắc tâm lý hoài nghi trong xã hội, "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh thực hiện tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" càng mang ý nghĩa sâu sắc hơn bao giờ hết, bởi mỗi cuộc tìm kiếm, mỗi di vật được tìm thấy, mỗi cái tên được trở về cùng đồng đội đều là những chứng tích sống động, bác bỏ mọi luận điệu sai trái về cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Không có sự hy sinh nào là vô nghĩa, không có chân lý lịch sử nào có thể bị phủ nhận khi hàng triệu người con ưu tú của dân tộc đã ngã "Lời hứa của người ở lại" hôm nay không chỉ là đưa các anh trở về với đất mẹ, đó còn là lời hứa giữ gìn sự thật lịch sử, gìn giữ ký ức dân tộc và bảo vệ những giá trị thiêng liêng mà các thế hệ cha anh đã đánh đổi bằng máu xương để dựng xây. Trong hành trình ấy, tri ân không chỉ là sự biết ơn với quá khứ, mà còn trở thành sức mạnh tinh thần để củng cố niềm tin, bồi đắp lòng yêu nước và bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng trong thời đại mới.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng chủ yếu phương pháp nghiên cứu định tính, kết hợp khai thác một số số liệu định lượng. Các phương pháp cụ thể gồm phân tích, tổng hợp tài liệu; lịch sử - logic; thống kê, mô tả; đối chiếu. Nguồn tư liệu bao gồm văn bản của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, báo cáo của cơ quan chức năng, tư liệu lịch sử, công trình khoa học và thông tin báo chí có liên quan. Trên cơ sở đó, bài viết làm rõ ý nghĩa chính trị, lịch sử, nhân văn của Chiến dịch 500 ngày đêm tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ; đồng thời nhận diện và phản bác các quan điểm sai trái, thù địch xuyên tạc công tác tri ân người có công và bảo vệ chân lý lịch sử. Tư liệu được lựa chọn theo các tiêu chí về tính chính thống, xác thực, cập nhật và phù hợp với mục tiêu nghiên cứu.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. "500 ngày đêm"- hành trình của đạo lý và niềm tin dân tộc

Ý nghĩa và chiều sâu nhân văn của chiến dịch "500 ngày đêm"

Trong lịch sử chiến tranh của nhân loại, không nhiều quốc gia sau hàng chục năm chiến tranh kết thúc vẫn tiếp tục dành nguồn lực lớn để tìm kiếm những người lính đã hy sinh. Nhưng Việt Nam- đất nước của đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", của những nghĩa tình chưa bao giờ lãng quên quá khứ, chưa bao giờ quên ghi lòng tạc dạ những hy sinh của thế hệ cha anh đã ngã xuống vì nền độc lập của

dân tộc. Vẫn còn đó khoảng 175.000 hài cốt liệt sĩ chưa tìm kiếm, quy tập được; và còn gần 300.000 hài cốt liệt sĩ đã được an táng trong các nghĩa trang trên toàn quốc nhưng thiếu hoàn toàn thông tin trên bia mộ (Ngân Lê, 2026), "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh tìm kiếm và quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" chính là mệnh lệnh của trái tim của cả dân tộc Việt Nam. Đó không đơn thuần là hoạt động mang tính hành chính hay nhiệm vụ chuyên môn của các lực lượng chức năng, mà là hành trình của đạo lý dân tộc, của ký ức lịch sử và niềm tin chính trị được gìn giữ qua nhiều thế hệ.

Trong những năm qua, với sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước; sự nỗ lực của các bộ, ngành, địa phương và lực lượng trực tiếp thực hiện nhiệm vụ, công tác này đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Đặc biệt, trong giai đoạn 2021 - 2025, toàn quốc đã tìm kiếm và quy tập được gần 7.000 hài cốt liệt sĩ, đã tiếp nhận gần 13.500 mẫu (gồm mẫu hài cốt và mẫu thân nhân), qua đó, đã xác định được danh tính cho hơn 100 liệt sĩ bằng phương pháp giám định ADN và hơn 2.500 liệt sĩ bằng phương pháp thực chứng; đã tổ chức thu nhận gần 60.000 mẫu sinh phẩm để xây dựng ngân hàng gene thân nhân liệt sĩ (Diệp Ninh, 2026).

Hệ thống cơ sở giám định ADN từng bước được đầu tư, nâng cấp; dữ liệu và kết quả giám định được lưu trữ, quản lý tại Trung tâm Lưu trữ ADN hài cốt liệt sĩ và thân nhân liệt sĩ, phục vụ lâu dài cho công tác xác định danh tính. Tuy hiện nay điều kiện tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính các hài cốt liệt gặp vô vàn khó khăn: Thông tin ngày càng ít, nhân chứng lịch sử ngày càng giảm, địa hình, địa bàn thay đổi lớn theo thời gian. Nhưng điều đó không ngăn cản tinh thần, ý chí quyết tâm với nhiệm vụ của chiến dịch là phấn đấu tìm kiếm, quy tập được 7.000 hài cốt liệt sĩ, giám định AND khoảng 18.000 mẫu hài cốt liệt sĩ (Ngân Lê, 2026). Lần đầu tiên, hoạt động tìm kiếm và xác định danh tính liệt sĩ được "chiến dịch hóa" ở quy mô quốc gia, với các chỉ tiêu cụ thể, thời gian rõ ràng và sự huy động đồng bộ từ nhiều lực lượng quân đội, chính quyền địa phương, ngành khoa học và thân nhân liệt sĩ.

Điều đặc biệt của chiến dịch không nằm ở quy mô hay thời gian kéo dài 500 ngày đêm, mà nằm ở tinh thần "còn thông tin là còn tìm kiếm". Giữa những cánh rừng già ở Trường Sơn, những vùng đất từng là chiến trường ác liệt tại Quảng Trị, Tây Nguyên hay dọc tuyến biên giới Việt Nam - Lào - Campuchia, nhiều cán bộ, chiến sĩ đã ăn lán, ngủ rừng suốt nhiều tháng trời để xác minh từng nguồn tin nhỏ nhất về nơi chôn cất liệt sĩ. Có những cuộc khai quật được thực hiện giữa mùa mưa lũ, đất đá sạt lở, có nơi phải đào sâu hàng mét dưới nền đất cứng hoặc lần tìm từng kỷ vật nhỏ như chiếc cúc áo, mảnh tăng võng, lọ penicillin cũ hay chiếc lược nhỏ… để xác định danh tính đồng đội. Những hình ảnh ấy khiến người ta hiểu rằng, cuộc tìm kiếm này được dẫn dắt không chỉ bởi trách nhiệm mà còn bởi lòng biết ơn và tình nghĩa đồng bào sâu nặng.

Hành trình tri ân được tiếp nối từ các địa phương trên cả nước

Các địa phương trên cả nước đang tích cực triển khai "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" theo chỉ đạo của Chính phủ và Ban Chỉ đạo quốc gia 515, với quyết tâm đưa các anh hùng liệt sĩ trở về với tên tuổi, quê hương và gia đình sau nhiều năm nằm lại nơi chiến trường. Không chỉ là nhiệm vụ chính trị mang ý nghĩa nhân văn sâu sắc, chiến dịch còn thể hiện trách nhiệm, đạo lý và tình cảm của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với những người đã hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc.

Tại Hà Nội, "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh thực hiện tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" được triển khai dựa trên cơ sở thực hiện Quyết định số 27/QĐ - BCĐQG của Ban Chỉ đạo quốc gia và Thông báo kết luận số 173/TB - VPCP của Văn phòng Chính phủ. Đồng thời, kế hoạch này gắn liền với Kế hoạch số 184/KH - UBND của UBND thành phố Hà Nội nhằm cụ thể hóa mục tiêu tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin đến năm 2030. Giai đoạn 2026 đến năm 2030, phấn đấu tìm kiếm, quy tập được 9 - 14 hài cốt liệt sĩ tại 14 điểm ngoài nghĩa trang liệt sĩ (trên cơ sở kết luận địa bàn đợt 1 năm 2025); đến năm 2030 tìm kiếm, quy tập được khoảng 20 - 30 hài cốt liệt sĩ (trên cơ

sở kết luận địa bàn đợt 2, theo chỉ đạo của BCĐ quốc gia). Cũng giai đoạn trên, hoàn thành việc lấy mẫu hài cốt liệt sĩ chưa xác định được thông tin trong các nghĩa trang liệt sĩ trên địa bàn Hà Nội khoảng 5.820 mẫu hài cốt liệt sĩ (trong tổng số 340 nghĩa trang liệt sĩ; thuộc 87 xã, phường có nghĩa trang liệt sĩ); để phục vụ giám định ADN.

Tại tỉnh Hưng Yên, toàn tỉnh hiện có 34.971 mộ liệt sĩ tại 230 nghĩa trang liệt sĩ. Trong đó, có 14.172 mộ liệt sĩ có đầy đủ thông tin; 16.523 mộ liệt sĩ có một phần thông tin và 4.276 mộ liệt sĩ chưa xác định được thông tin, gồm 29 mộ đã lấy mẫu sinh phẩm và 4.247 mộ chưa lấy mẫu sinh phẩm. Tỉnh Hưng Yên đặt mục tiêu đến tháng 3/2027 hoàn thành việc lấy mẫu đối với 4.247 mộ liệt sĩ chưa xác định được thông tin tại 160 nghĩa trang thuộc 76 xã, phường trên địa bàn. Để bảo đảm quy trình thực hiện đúng yêu cầu kỹ thuật và chuyên môn, tỉnh lựa chọn Nghĩa trang liệt sĩ Hưng Nhân, xã Long Hưng làm điểm triển khai trước nhằm rút kinh nghiệm trước khi nhân rộng trên toàn tỉnh.

Tại Hải Phòng, theo rà soát của Ủy ban nhân dân thành phố, hiện địa phương có gần 56.000 mộ liệt sĩ tại 383 nghĩa trang. Trong đó, trên 27.000 phần mộ có đầy đủ thông tin, trên 25.000 phần mộ có một phần thông tin và còn 2.730 phần mộ chưa có thông tin tại 234 nghĩa trang cần lấy mẫu phục vụ giám định ADN. Ngày 19/5/2026, Ban Chỉ đạo 515 Quân khu 3 lựa chọn Hải Phòng là địa phương triển khai trước công tác lấy mẫu, bàn giao mẫu và số hóa thông tin hài cốt liệt sĩ để rút kinh nghiệm trong toàn quân khu. Sau khi thực hiện tại Nghĩa trang liệt sĩ Tân Tiến, phường An Dương, các đơn vị cơ bản bảo đảm đúng quy trình kỹ thuật và nguyên tắc chuyên môn. Thành phố tiếp tục lựa chọn bốn xã, phường làm điểm trước khi triển khai đồng bộ trên toàn địa bàn từ ngày 1/6/2026, phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ trước ngày 31/1/2027.

Tại Lào Cai, địa phương đang tích cực triển khai kế hoạch lấy mẫu hài cốt liệt sĩ phục vụ giám định ADN nhằm xác định danh tính các liệt sĩ còn thiếu thông tin. Theo kế hoạch, đến ngày 27/7/2027, toàn tỉnh phấn đấu hoàn thành lấy mẫu đối với 1.241 phần mộ chưa xác định được thông tin tại 16 nghĩa trang liệt sĩ và các hài cốt được tìm kiếm, quy tập trong quá trình triển khai chiến dịch. Giai đoạn từ tháng 7/2027 đến tháng 7/2030, tỉnh tiếp tục lấy mẫu đối với 355 phần mộ liệt sĩ có một phần thông tin tại 11 nghĩa trang sau khi đã xác định danh tính bằng phương pháp thực chứng. Đáng chú ý, ngày 19/5/2026, tại xã Bát Xát, Đảng ủy, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Lào Cai tổ chức Lễ công bố Quyết định của Bộ Quốc phòng về việc thành lập Đội tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ (lâm thời) thuộc Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh.

Tại Thanh Hóa, địa phương đặt mục tiêu tìm kiếm, quy tập từ 40 đến 45 hài cốt liệt sĩ, trong đó có 12 hài cốt trong nước và 33 hài cốt tại Lào. Song song với công tác tìm kiếm, các cơ quan chuyên môn triển khai lấy mẫu sinh phẩm tại Nghĩa trang liệt sĩ xã Quảng Ninh để rút kinh nghiệm trước khi thực hiện trên diện rộng. Dù chiến dịch được xác định triển khai từ ngày 15/3/2026 đến ngày 27/7/2027, tỉnh Thanh Hóa phấn đấu hoàn thành việc lấy mẫu đối với 2.932 mộ liệt sĩ chưa xác định được thông tin tại 25 nghĩa trang trước hết quý I/2027; đồng thời tổ chức sơ kết sau 250 ngày và tổng kết chiến dịch vào tháng 7/2027.

Trong khi đó, tại Nghệ An, trong hai ngày 12 và 13/5/2026, Ban Chỉ đạo 515 tỉnh đã tiến hành lấy mẫu của 72 ngôi mộ liệt sĩ chưa xác định danh tính tại Nghĩa trang liệt sĩ Nghi Lộc để phục vụ giám định ADN. Sau giai đoạn triển khai điểm, tỉnh tiếp tục thực hiện lấy hơn 2.460 mẫu từ các ngôi mộ liệt sĩ chưa xác định danh tính tại các nghĩa trang trên toàn địa bàn nhằm phục vụ công tác xác định danh tính liệt sĩ.

Trong Chiến dịch, Ban Chỉ đạo quốc gia 515 không chỉ tập trung lấy mẫu sinh phẩm mà còn đặt mục tiêu xây dựng, hoàn thiện và vận hành cơ sở dữ liệu gene thân nhân liệt sĩ chưa xác định được thông tin để phục vụ đối chiếu, xác định danh tính hài cốt liệt sĩ bằng công nghệ hiện đại. Đây được xem là bước chuyển quan trọng, góp phần nâng cao hiệu quả và tính chính xác của công tác xác định danh tính liệt sĩ trong giai đoạn hiện nay.

Tại Quảng Trị, vùng đất ghi dấu nhiều chiến công và mất mát trong chiến tranh, địa phương đặt mục tiêu tìm kiếm, quy tập từ 360 đến 590 hài cốt

liệt sĩ. Bên cạnh công tác tìm kiếm, Quảng Trị phấn đấu hoàn thành việc lấy mẫu hài cốt đối với 100% mộ liệt sĩ chưa xác định được thông tin tại các nghĩa trang trên địa bàn cũng như các hài cốt được quy tập trong chiến dịch. Đồng thời, địa phương tập trung xây dựng và vận hành cơ sở dữ liệu gene thân nhân liệt sĩ nhằm tạo nền tảng khoa học cho công tác xác định danh tính trong thời gian tới.

Cùng với đó, tỉnh Quảng Ngãi triển khai đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó tập trung xây dựng kế hoạch lấy mẫu hài cốt liệt sĩ phục vụ giám định ADN để xác định danh tính liệt sĩ. Công tác tìm kiếm, quy tập tiếp tục được triển khai đúng quy trình, với sự tham gia tích cực của các cấp, ngành và nhân dân. Đặc biệt, hoạt động phối hợp với các địa phương của Lào và Campuchia tiếp tục được duy trì hiệu quả. Trong mùa khô 2025 - 2026, lực lượng chức năng đã khảo sát hàng trăm nguồn tin và quy tập được 16 hài cốt liệt sĩ tại Lào và Campuchia (Diệp Ninh, 2026).

Còn rất nhiều địa phương trên cả nước đang triển khai mạnh mẽ chiến dịch "500 ngày đêm" với quyết tâm chính trị cao nhất, thể hiện rõ tinh thần đoàn kết, bản chất nhân văn tốt đẹp của dân tộc Việt Nam. Bởi vậy, hành trình "500 ngày đêm" không chỉ là cuộc tìm kiếm những người đã khuất, mà còn là hành trình giữ gìn đạo lý dân tộc, bồi đắp niềm tin xã hội và bảo vệ chân lý lịch sử bằng chính sự thật không thể phủ nhận của lịch sử Việt Nam.

3.2. Mỗi hài cốt liệt sĩ được tìm thấy là một chứng tích không thể xuyên tạc của lịch sử

Những năm gần đây, cùng với sự phát triển của không gian mạng, các thế lực thù địch, phản động và cơ hội chính trị gia tăng các hoạt động xuyên tạc lịch sử, xuyên tạc cuộc chiến tranh chính nghĩa của Việt Nam với nhiều thủ đoạn tinh vi hơn. Chúng cố tình phủ nhận tính chính nghĩa của các cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc, bóp méo vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, xuyên tạc sự hy sinh của các thế hệ cha anh, thậm chí gieo rắc những luận điệu cực đoan. Khi "chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh thực hiện tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ" được phát động, các thế lực thù địch, phản động lập tức xuyên tạc, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng và gieo rắc luận điệu rằng Việt Nam cần "khép lại quá khứ", "không nên nhắc nhiều đến chiến tranh", "chiến dịch chỉ mang hình thức", "là khơi gợi hận thù"… Bọn phản động Việt Tân và một số đối tượng còn lợi dụng những khó khăn trong công tác xác minh danh tính liệt sĩ, để quy chụp, bóp méo bản chất nhân văn của chiến dịch. Nguy hiểm hơn, chúng tìm cách gieo rắc tâm lý hoài nghi trong xã hội, tách hòa bình hôm nay khỏi máu xương của các thế hệ cha anh, từ đó làm phai nhạt lý tưởng cách mạng và suy giảm niềm tin lịch sử trong một bộ phận giới trẻ.

Chúng ta có thể thấy rõ những luận điệu hết sức tráo trở, vô căn cứ và đầy tính thù hằn của các thế lực thù địch.

Trước hết, luận điệu cho rằng Việt Nam cần "khép lại quá khứ", "không nên nhắc nhiều đến chiến tranh" thực chất là sự đánh tráo khái niệm nguy hiểm. Khép lại hận thù không có nghĩa là xóa bỏ ký ức, hướng tới tương lai không có nghĩa là quay lưng với những người đã ngã xuống. Một dân tộc có thể bao dung với quá khứ, nhưng không được phép vô ơn với lịch sử. Việt Nam chủ trương hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, nhưng hòa bình ấy càng phải được đặt trên nền tảng của sự thật lịch sử, của lòng biết ơn và của trách nhiệm với hàng triệu người đã hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Vì thế, tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ không phải là "khơi lại chiến tranh", mà là hàn gắn nỗi đau chiến tranh bằng đạo lý nhân văn nhất.

Thứ hai, luận điệu cho rằng chiến dịch chỉ "mang tính hình thức" là sự xúc phạm nghiêm trọng đối với thân nhân liệt sĩ, các cựu chiến binh và những lực lượng ngày đêm bám rừng, bám núi, lần tìm từng dấu tích của đồng đội. Không có sự "hình thức" nào lại phải đánh đổi bằng mồ hôi, nước mắt, công sức và cả hiểm nguy giữa những vùng đất còn sót bom mìn, địa hình hiểm trở, thông tin thất lạc sau hàng chục năm. Không có sự "hình thức" nào có thể làm những người mẹ già bật khóc khi sau nửa thế kỷ mới được đón con về. Cũng không có sự "hình thức" nào có thể khiến hàng nghìn gia đình bền bỉ chờ đợi, cung cấp từng mảnh thông tin nhỏ

nhất với niềm hy vọng tìm được người thân. Gọi chiến dịch ấy là "hình thức" chính là phủ nhận nỗi đau có thật, sự hy sinh có thật và khát vọng đoàn tụ tâm linh rất thật của nhân dân Việt Nam.

Thứ ba, luận điệu cho rằng "chiến dịch là khơi gợi hận thù" thực chất là một sự ngụy biện phi lịch sử và phi nhân văn. Việc tiếp tục tìm kiếm liệt sĩ không nhằm khơi lại hận thù, mà để giữ gìn sự thật lịch sử, gìn giữ ký ức về cái giá của hòa bình và nhắc nhở các thế hệ hôm nay rằng độc lập dân tộc chưa bao giờ là điều tự nhiên có được. Mỗi hài cốt liệt sĩ được tìm thấy không chỉ giúp một gia đình vơi bớt nỗi đau, mà còn là một chứng tích sống động khẳng định tính chính nghĩa của cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Sự thật lịch sử của dân tộc Việt Nam được viết bằng máu, bằng xương và bằng sự hy sinh của hàng triệu người con đất Việt. Những nghĩa trang liệt sĩ trải dài từ Bắc vào Nam, những dòng tên khắc trên bia đá ở Trường Sơn, Đường 9, Thành cổ Quảng Trị hay Vị Xuyên chính là bằng chứng hùng hồn nhất phản bác mọi luận điệu xuyên tạc lịch sử. Nếu cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc không xuất phát từ khát vọng độc lập, tự do của nhân dân Việt Nam, sẽ không có hàng triệu thanh niên sẵn sàng rời bỏ tuổi xuân để bước vào chiến trường với lời thề "Quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh". Thực tế cho thấy, càng nhiều hài cốt liệt sĩ được tìm thấy, càng cho thấy chiều sâu và cái giá khốc liệt mà dân tộc Việt Nam đã phải đánh đổi để có được hòa bình hôm nay.

Thứ tư, việc lợi dụng những khó khăn trong xác minh danh tính liệt sĩ để quy chụp, bóp méo bản chất chiến dịch là thủ đoạn phiến diện và thiếu lương tri. Sau nhiều thập kỷ chiến tranh, hài cốt bị phân hủy, địa hình thay đổi, hồ sơ thất lạc, nhân chứng già yếu hoặc qua đời, công tác giám định ADN gặp nhiều trở ngại là điều khách quan. Nhưng khó khăn ấy không phải là lý do để phủ nhận ý nghĩa của chiến dịch; trái lại, nó càng cho thấy quyết tâm, trách nhiệm và tính nhân văn của Đảng, Nhà nước, quân đội và nhân dân ta. Chính vì khó nên càng phải làm, chính vì còn liệt sĩ chưa có tên, còn gia đình chưa biết nơi người thân yên nghỉ, nên hành trình ấy không thể dừng lại.

Trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay, phản bác quan điểm sai trái không chỉ bằng lý luận mà còn bằng chính sự thật lịch sử có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Và mỗi hài cốt liệt sĩ được tìm thấy hôm nay chính là một sự thật như thế - lặng im nhưng đầy sức nặng, không thể xuyên tạc, không thể phủ nhận và không thế lực nào có thể xóa bỏ.

3.3. Bảo vệ chân lý lịch sử không chỉ bằng lý lẽ mà bằng sự tri ân

Trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là nhiệm vụ quan trọng. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, chân lý lịch sử không thể được bảo vệ chỉ bằng những lập luận khô cứng hay các cuộc tranh luận lý thuyết trên không gian mạng. Điều làm nên sức sống bền vững của lịch sử cách mạng Việt Nam chính là sự hiện diện của ký ức dân tộc trong đời sống xã hội, là lòng biết ơn đối với những người đã hy sinh vì Tổ quốc và là những hành động tri ân được nối tiếp qua nhiều thế hệ. Chính vì vậy, bảo vệ chân lý lịch sử hôm nay không chỉ bằng lý lẽ, mà còn bằng sự tri ân chân thành và sâu sắc đối với các anh hùng liệt sĩ.

"Chiến dịch 500 ngày đêm" là minh chứng rõ nét cho điều đó. Nếu chỉ nhìn ở góc độ nhiệm vụ chính trị hay hoạt động quy tập hài cốt đơn thuần, sẽ khó cảm nhận hết ý nghĩa sâu xa của chiến dịch. Điều lay động xã hội không chỉ là những con số về hàng nghìn hài cốt liệt sĩ được tìm kiếm, mà là hình ảnh những người lính hôm nay tiếp tục hành quân đi tìm đồng đội của cha anh mình giữa rừng sâu, núi thẳm; là những giọt nước mắt của người mẹ già ôm di ảnh con sau hàng chục năm chờ đợi; là khoảnh khắc một gia đình thắp nén hương đầu tiên trên phần mộ vừa xác định được danh tính người thân; là giây phút một cựu chiến binh tóc bạc run run đặt tay lên chiếc tăng võng vừa được tìm thấy giữa rừng sâu và nghẹn ngào gọi tên đồng đội; là hàng nghìn người dân đứng lặng hai bên đường trong lễ truy điệu, tiễn đưa các liệt sĩ trở về đất mẹ… Những hình ảnh ấy có sức lan tỏa và sức thuyết phục lớn hơn bất kỳ khẩu hiệu tuyên truyền nào, bởi đó là sự thật được chạm tới bằng cảm xúc, bằng

lương tri và bằng đạo lý dân tộc.

Thực tế cho thấy, càng trong bối cảnh các thế lực thù địch tìm cách xuyên tạc lịch sử, phủ nhận sự hy sinh của các thế hệ cha anh thì các hoạt động tri ân càng có ý nghĩa đặc biệt trong củng cố niềm tin xã hội. Bởi sẽ rất khó để những luận điệu phủ nhận lịch sử có thể tác động mạnh mẽ khi xã hội vẫn chứng kiến hàng nghìn người lặng lẽ đi tìm đồng đội sau hơn nửa thế kỷ chiến tranh kết thúc; khi các nghĩa trang liệt sĩ vẫn nghi ngút khói hương tưởng niệm; khi những cuộc gặp gỡ nhân chứng lịch sử vẫn khiến nhiều người trẻ xúc động và tự hào về dân tộc mình. Chính sự tri ân ấy đã làm cho lịch sử cách mạng không tồn tại như những dòng chữ trong sách giáo khoa, mà hiện diện sống động trong đời sống tinh thần của nhân dân.

Đặc biệt, đối với thế hệ trẻ hôm nay, sự tri ân có ý nghĩa như một hình thức giáo dục chính trị, tư tưởng bằng thực tiễn giàu sức thuyết phục. Một buổi lễ thắp nến tri ân tại các Nghĩa trang liệt sĩ, một hành trình về nguồn ở địa danh lịch sử, những bạn học sinh nhỏ tuổi nhưng sưu tầm những cổ vật chiến tranh, những dự án phục dựng lại ảnh chân dung các liệt sĩ hay một câu chuyện về người lính mãi mãi nằm lại tuổi đôi mươi…đôi khi có sức lay động sâu sắc hơn nhiều bài diễn thuyết. Bởi lòng yêu nước không được hình thành từ những khái niệm trừu tượng, mà từ sự thấu hiểu cái giá của hòa bình và sự hy sinh của các thế hệ đi trước. Khi người trẻ hiểu rằng hòa bình hôm nay được đánh đổi bằng máu xương của hàng triệu người, họ sẽ có "sức đề kháng" tốt hơn trước những luận điệu xuyên tạc lịch sử, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng hay kích động tâm lý hoài nghi về con đường mà dân tộc Việt Nam đã lựa chọn.

Bởi vậy, bảo vệ chân lý lịch sử hôm nay không chỉ là phản bác các luận điệu sai trái bằng lý luận chính trị, mà còn là giữ gìn đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", là tiếp tục tri ân những người đã hy sinh và làm cho ký ức lịch sử sống mãi trong đời sống dân tộc.

4. Kết luận

Rồi sẽ có những tên của các anh được gọi để trở về, cũng sẽ còn những người lính mãi nằm lại giữa đại ngàn Trường Sơn, dưới lòng đất lạnh nơi biên giới hay trong ký ức của những người mẹ đã đi gần hết cuộc đời mình trong chờ đợi. Nhưng điều thiêng liêng nhất có lẽ không chỉ nằm ở việc tìm được bao nhiêu hài cốt liệt sĩ, mà ở chỗ: dân tộc Việt Nam chưa bao giờ lãng quên họ.

Giữa thời đại mà thông tin có thể bị bóp méo, lịch sử có thể bị xuyên tạc và những giá trị thiêng liêng đôi khi bị nhìn bằng ánh mắt hoài nghi, thì vẫn có hàng triệu, hàng triệu người lặng lẽ cúi đầu trước những ngôi mộ liệt sĩ dù vô danh, vẫn có những người trẻ nghẹn ngào khi nghe câu chuyện về một thế hệ đã gửi trọn tuổi hai mươi cho đất nước. Chính sự biết ơn âm thầm ấy đã tạo nên sức mạnh bền bỉ nhất để gìn giữ ký ức dân tộc.

Có những chân lý không cần được bảo vệ bằng những lời hô hào lớn lao, bởi chính máu xương của các thế hệ cha anh, chính những cuộc trở về sau hơn nửa thế kỷ và chính lòng tri ân còn hiện hữu trong trái tim người Việt hôm nay đã là lời khẳng định sâu sắc nhất. Và chừng nào ngọn lửa biết ơn ấy còn được gìn giữ, chừng đó lịch sử cách mạng Việt Nam sẽ vẫn sống mãi- không thể bị lãng quên, càng không thể bị xuyên tạc./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban chỉ đạo Quốc gia về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ. *Quyết định số 27/QĐ-BCĐQG của Ban Chỉ đạo quốc gia về tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ: Ban hành Kế hoạch tổ chức phát động "Chiến dịch 500 ngày đêm đẩy mạnh thực hiện tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ"; hướng tới kỷ niệm 80 năm Ngày Thương binh - Liệt sĩ (27/7/1947 - 27/7/2027).*

2. Diệp Ninh (2026). *500 ngày đêm đẩy mạnh tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ,* https://www.vietnamplus.vn/500-ngay-dem-day-manh-tim-kiem-quy-tap-va-xac-dinh-danh-tinh-hai-cot-liet-sy-post1111435.vnp.

3. Ngân Lê (2026). Đẩy mạnh truyền thông chiến dịch 500 ngày đêm tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ, https://nhandan.vn/day-manh-truyen-thong-chien-dich-500-ngay-dem-tim-kiem-quy-tap-va-xac-dinh-danh-tinh-hai-cot-liet-si-post965781.html?utm_source=chatgpt.com.

4. Nguyễn Quang Hiển, Nguyễn Hà Hải (2021). *Chống xuyên tạc lịch sử dân tộc- Một biện pháp bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới,* Tạp chí Lịch sử Quân sự, tháng 11. số 359 (tr53-56).

5. Hoàng Anh Thơ (2024). *Đấu tranh phòng, chống xuyên tạc lịch sử cách mạng Việt Nam trên không gian mạng*. Tạp chí Lịch sử Quân sự. tháng 2. số 386 (tr68-71).